

TORE GJERSTAD OG
GARD OTERHOLM

EPSTEINS NORSKE NETTVERK

OG LØGNENE
SOM SKJULTE DET

© Kagge

PROLOG:

TO HØYTFLYVENDE MENN

SHIMON PERES FORTALTE EN gang en historie til Terje Rød-Larsen. Året var 1993. Den israelske statsmannen og den norske sosiologen var dypt inne i hemmelige fredsforhandlinger som skulle munne ut i den etter hvert så berømte Oslo-avtalen. Nå satt de ved siden av hverandre på et fly til USA for å orientere landets utenriksminister om samtalen som foregikk mellom Israel og palestinerne.

Underveis nevnte Peres en fransk forfatter han kjente. Forfatteren ville en gang bli pilot, men moren hans syntes lite om ideen. «Lov meg at du flyr lavt og langsomt», sa hun til sønnen. Han svarte med å påpeke at det tross alt var langt tryggere å fly høyt og hurtig.

Etter å ha fortalt historien kom Peres til poenget: «Jeg har alltid fløyet høyt og hurtig», sa han. Så la Peres til overfor sidemannen fra Norge: «Jeg har en følelse av at det har du gjort også.»

I tiårene som fulgte, fortsatte Rød-Larsen å fly høyt og hurtig. Han ble en berømt fredsmegler, inntok viktige internasjonale stillinger og fikk en helterolle i et

teaterstykke på Broadway. På mange og lange reiser verden rundt skaffet han seg mektige kontakter. En av dem var Jeffrey Epstein.

1:

TIPSET

JEFFREY EPSTEIN KJENTE MANGE mennesker og deres hemmeligheter. Da han ble pågrepet av amerikanske myndigheter sommeren 2019, meldte et spørsmål seg: Hva kunne han komme til å fortelle?

Før Epstein rakk å si noe særlig, ble han funnet død i en fengselscelle i New York. Etterpå begynte likevel opplysninger om ham og nettverket hans å sive ut. Blant annet gjennom en telefonsamtale i Norge kort tid etter dødsfallet. Mannen som ble oppringt, var en slags svamp for interessant informasjon. En usedvanlig varm dag sto han opptatt med hagearbeid et sted på Østlandet da en kontakt ringte for å fortelle om noe spennende.

På dette tidspunktet hadde vi bare registrert Epstein-saken. Den var ikke noe vi undersøkte i Dagens Næringsliv (DN), der vi jobbet i tospann som journalister. Så kom det en telefon fra mannen i hagen, en fyr vi kjente godt fra før, en jevnlig leverandør av gode tips. Essensen i budskapet denne gangen var at det visstnok eksisterte en forbindelse mellom Jeffrey Epstein og Terje Rød-Larsen.

Vi bestemte oss umiddelbart for å undersøke innspillet. Hvis det fantes et ukjent forhold mellom en berømt fredsmegler og en beryktet seksualforbryter, ville det være en god sak. Fra et hjørne i niende etasje hos DN, i et glassbygg med en buet fasade som lener seg utover Akerselva i Oslo, innledet vi undersøkelsen.

Vi visste ikke så mye om Epstein på dette tidspunktet utover det alle var klar over: Han var en rik finansmann, anklaget for menneskehandel og omfattende seksuelt misbruk av mindreårige jenter før han ble funnet død i varetekt. Da vi gransket ham nærmere, merket vi oss at Epstein jevnlig trakk frem sin rolle som filantrop. Han ga penger til prestisjefulle institusjoner og fremstilte seg som en raus velgjører.

Terje Rød-Larsen ledet på dette tidspunktet en New York-basert organisasjon ved navn International Peace Institute. IPI ville passet perfekt inn i Epsteins veldedige portefølje. Det er vanskelig å finne en snillere sak å jobbe for enn fred, tross alt.

Vi fikk tak i IPIs årsrapporter, hvor prominente støttespillere ble oppført. Her sto det ingenting om Epstein. Det ville jo vært litt for enkelt. Men det fantes en oppføring der det kun sto «anonymous donor». Kunne det være ham?

2:

OASEN I ØRKENEN

JEFFREY EPSTEIN VAR EN opptatt mann. Han fylte dagene med tallrike møter, og assistentene hans sørget for å planlegge alt til den minste detalj. En fredag ettermiddag i april 2010 hadde Epstein imidlertid bare én avtale. Han skulle møte Israels forsvarsminister Ehud Barak.

Barak var en usedvanlig politiker og en av Israels mest dekorerte soldater noensinne. Han ble særlig husket for en operasjon i Beirut i 1973. Utkledd som kvinne, med sminke, parykk og høye hæler, ledet Barak et team med spesialsoldater fra stranda i Beirut og inn til byen. De slo til mot et syvetasjes bygg som huset høytstående representanter for Palestinas frigjøringsorganisasjon (PLO). Tre av dem ble drept.

I tillegg til å være en dyktig soldat var Barak ekstremt ambisiøs, med et slående anlegg for internpolitikk. Han avanserte til høye militære posisjoner som leder for etterretningen og forsvarssjef. Deretter byttet Barak beite til politikken og nådde helt til topps som statsminister, før han tapte et valg tidlig på 2000-tallet.

Det var etter dette, i 2003, at Barak ble introdusert for Jeffrey Epstein under et arrangement med amerikanske dignitærer. De fikk tett kontakt, og Barak ble et nærmest fast innslag i finansmannens storslåtte hjem på Manhattan. Der doserte han gladelig om verdensproblemer og kunne suge til seg opplysninger fra de interessante menneskene ved Epsteins bord.

I april 2010 var det Baraks tur til å levere et bidrag inn i dette nettverket. Med seg til møtet med Epstein hadde han en gammel venn, den erfarne fredsmegleren Terje Rød-Larsen. Barak så for seg et fruktbart forhold mellom Rød-Larsen og Epstein, noe han kommenterte under dette første møtet: «Dere vil være nyttige for hverandre», sa han. Hva kunne de to hjelpe hverandre med?

* * *

Epstein sjekket raskt ut hvem denne Rød-Larsen var for en fyr. Han forhørte seg med den beryktede politiske operatøren Peter Mandelson, lenge en sentral figur i Labour i Storbritannia. På dette tidspunktet var han handelsminister. Nå lurte Epstein på om Mandelson kjente til Terje Rød-Larsen.

«Nei, hvordan det?» spurte briten tilbake.

«En av de mektigste skikkelsene i Midtøsten», forklarte Epstein.

Det tok litt tid før relasjonen mellom Epstein og Rød-Larsen ble skikkelig varm. De første månedene etter introduksjonen måtte Epsteins assistent henvende seg til Rød-Larsens apparat flere ganger for å få

på plass avtaler. Diplomaten var så mye på reise at han ikke var lett å få tak i. Men etter hvert begynte de å komme på godfot, og Epstein fikk en eksklusiv innbydelse.

I november 2010 inviterte Rød-Larsen sin nye kontakt til det lukkede Sir Bani Yas-forumet. Her ble det skapt en «eksklusiv og privat atmosfære» for diskusjoner om viktige saker i Midtøsten. Bak arrangementet sto International Peace Institute og De forente arabiske emirater.

Arrangementet ble avholdt på Qasr Al Sarab Desert Resort i utkanten av Abu Dhabi, en beskyttet luksusoase mellom flammefargede sanddyner. For å være med trengte man en personlig invitasjon. Slike ble utelukkende gitt til utenriksministere, prominente forretningsfolk og utvalgte talere. Storbritannias tidligere statsminister Tony Blair og en saudiarabisk prins var oppført på gjestelisten det året. Da Epstein kom inn i denne forsamlingen, ble han presentert som styreleder i et selskap med det generiske navnet Financial Trust Company.

I forkant av samlingen flottet Epstein seg med den celebre gjestelisten, som ble sendt til ulike forbindelser. «Dette er vilt!» kommenterte en av dem. En annen var mindre imponert. Da Peter Mandelson fikk oversikten over forumdeltakere, fyrte han kontant tilbake: «Runkorama.» En advokat for Mandelson fant det senere nødvendig å understreke at kommentaren kun gjaldt relevansen og verdien av det aktuelle arrangementet og ikke hadde noe med sex å gjøre.

Epsteins apparat forsøkte å legge til rette for sjefens reise på best mulig måte. Arrangøren fikk beskjed om at Epstein kunne betale for en suite eller en egen villa – og at han uten problemer kunne dele rom med assistenten Sarah Kellen. På forumets deltakerliste sto Kellen oppført som forretningsekspert, noe hun vitterlig ikke var. Assistenten kom senere til å anklage sjefen for seksuelt misbruk.

Da Kellen og Epstein ankom Abu Dhabi, ble de hentet av diplomatiske utsendinger som håndterte pass og bagasje. Utenfor ventet en Mercedes på amerikanerne. De fikk spesialbehandling, mens Epstein syntes det var «crazy» at han ble invitert i det hele tatt. Han hadde fått innpass der Midtøstens elite var samlet, inkludert kongelige og fremtredende politikere som representerte styrtrike stater.

Turen til ørkenen ble vellykket. Etter at forumet var avsluttet, ba Epstein en assistent om å videreformidle en beskjed til Rød-Larsen: «Terje, det var kjempegøy. Du skal få detaljene når vi ses.»

Epstein avsluttet med å fastslå at de to kom til å ha «a very good time» sammen.

3:

«JEG VIL IKKE FÅ PROBLEMER MED HAM»

TIDLIG PÅ HØSTEN 2019 tikket det inn en melding fra en kilde som satte oss på sporet av noe. Vi fant frem til en pressemelding fra en av Epsteins stiftelser med noen interessante opplysninger. I pressemeldingen sto det at Epstein hadde støttet et prosjekt ved International Peace Institute, organisasjonen Terje Rød-Larsen ledet.

Det viste seg altså å være noe i tipset om en norsk Epstein-forbindelse. Likevel forklarte PR-stoffet oss relativt lite om relasjonen mellom Rød-Larsen og Epstein. For å finne ut mer måtte vi jobbe med kilder.

Kildearbeid kan være litt håpløst å beskrive, av den enkle grunn at vi ofte ikke kan si hvem vi har snakket med. Men noe kan vi fortelle. I hovedsak måtte vi finne ut av én ting: Hvem var det som kunne kjenne til forholdet mellom de to? For å finne frem til disse folkene kartla vi personer fra Rød-Larsens miljø i New York. Potensielle kilder kunne finnes i diplomatkretser og blant ansatte ved International Peace Institute, eller de kunne være den typen forretningsfolk som

kaster penger etter gode formål. For å nevne enkelte eksempler.

Vi begynte å ringe rundt, men i starten gikk det trått. Vi fant ganske enkelt ingen som kunne eller ville si noe nevneverdig. Flere var bevisste på Rød-Larsens posisjon og makt. En kilde ønsket ikke å prate og begrunnet det slik:

«Jeg vil ikke få problemer med ham.»